Mrs. Millicent Fawcetts Formandstale ved **Massemødet** i Albert Hall.

Tirsdag Aften d. 5. November.

Venner og Medarbejdere! Vi staar foran den største Kamp som vi nogensinde er kommet i, siden vor Bevægelses Historie begyndte. Vi er i den, men vi er opfyldte af Mod, Haab og Tillid, fordi vi ved, at vor store Bevægelse for Fremskridtet af den menneskelige Frihed er en Del af en umaadelig verdensstor Bevægelse, og Nyheder naaer os fra alle Steder i Verden om det store Fremskridt i denne Bevægelse. Vore Fjender er mange, og de er mægtige. De er den menneskelige Friheds Fjender. De hører ikke til noget Parti. De hører ikke til nogen Samfundsklasse. De hører ikke til et Køn, men de er forenede i Hadet til Udvidelsen af den menneskelige Frihed.

Det er dette, der staar foran os. Men vi veed, at vore Venner karakteriseres af de samme Egenskaber.

De hører heller ikke til nogen Klasse. De hører ligesaa lidt til et politisk Parti, og de er af begge Køn. Den store Bevægelse om hvilken jeg talte, for Fremskridtet af den menneskelige Frihed, har nu gjort sig aabenbar i Balkan Staterne. (Hør Hør!) Den aabenbarede sig for nogle faa Aar siden, eller rettere for *mange* Aar siden, dengang jeg var ung. Den aabenbarede sig i den store Bevægelse, som førte til Italiens Eenhed. Vi hører om den baade i China og i Indien i hvad der plejede at hedde: »*Det uforanderlige Østen!*« men ikke længere kan kaldes herfor! Og hvis vi ser hen til vor egen politiske Bevægelse i Fremskridtet af Kvindernes Frihed, som har kaldet os herhen iaften — *Kvindestemmeretten* — saa ved vi, at den har gjort Kæmpeskridt fremad i forskellige Dele af Verden. Vi havde her hos os forskellige Besøgende fra forskellige Dele af Europa, som var her med »Mænds internationale Kongress for Kvindevalgret«, og vi hørte om de skandinaviske Landes store Fremskridt. Et Kvindestemmerets Lovforslag er bleven fremlagt — endogsaa af en *liberal* Regering (Latter) baade i Sverrig og i Danmark — Undrene vil aldrig høre op (Latter) vi har de Liberale med os i andre skandinaviske Lande, og vi hører store Ting om Kvindestemmeret i Amerikas Forenede Stater.

Reform-Bill'en.

Vor store Kamp er nu kommen til os fra den saa kaldte »Reform Bill«. Vi kender alle de Omstændigheder, der ledede til dens Fremkomst. I mere end 40 Aar — og især i de sidste faa Aar — har Kvinder med en mageløs Enthusiasme og Energi opretholdt Fordringen om: »Stemmeret for Kvinder!« Men Regeringen tog ingen Notits deraf men indførte deres egen »Bill«, et Forslag, som udgav sig for at give Stemmeret til Borgere af en vis Alder, men til Kvinderne gav den ikke en eneste Stemme (»Skammeligt!«) Hver en Knøs paa een og tyve Aar kommer paa Listerne; enhver daarlig Mandsperson, der lever af Lønnen for sin Skam, som han fremtvinger fra nedværdigede Kvinder, vil staa paa Registeret. Men ikke saadanne Kvinder som Josephine Butler, Florence Nightingale eller George Elliot. Det var og det er en utaalelig Haan mod hver Kvinde i Landet. (Hør Hør!) Derfor er det intet Under, at jeg siger — og jeg troer I Alle vil samstemme med mig — at vi er ifærd med at træde ind i den største Kamp, der endnu har staaet foran os i Kvindestemmerettens Historie. Med hvilke Vaaben skal vi forsyne os? Først og fremmest føler jeg, at vi maa forsyne os med Aandens Sværd (Hør Hør!) Vi maa have Tro og Tillid, og det tror jeg vi har. Vi tror paa vor Sags Retfærdighed! Vi tror at vor Sag er uovervindelig.

Millicent Fawcett.

Mrs. Chapman Catt.

Mrs. Chapman Catt har sendt os et Brev fra Japan, hvortil hun kom 1ste Oktober. Hun blev her kun 20 Dage, da Breve kaldte hende hurtigt til Amerika.

16 japanske Damer gav en Lunch for hende og hendes Ledsager (Dr. Aletta Jacob?), og hun holdt en længere Tale til dem.

En amerikansk Dame, som kendte dem, søgte at formaa dem til at holde et offentligt Møde. Men Japanerinderne var frygtsomme og mente, at Tiden endnu ikke var inde. Mrs. Catt tilføjede, at nogle af dem troede paa Stemmeretten, men vovede ikke at udtale det. Hun mente ogsaa, at man havde gjort hvad der kunde gøres. Brevet, vi fik, var skrevet ombord paa det japanske Dampskib, der gik til San Franciska. Hun er nu i Ny York, hvor hun vil have hørt om Lovændringsforslaget d. 23. Oktober samt om Frigørelsen af de 4 Stater i Amerika.

Kvindevalgretsklubben.

For en meget stor Forsamling talte Frøken Mørck fra Christiania, om de to norske Digtere *Wergeland* og *Welhaven*, hvis indbyrdes Forhold kan sammenlignes med *Oehlenschlägers* og *Baggesens*.

De to levede netop i den Tid, da Norge — efter Adskillelsen fra Danmark — var bleven sig sin egen Nationalitet fuldstændig bevidst. Alt skulde nu være norsk og folkeligt, og man kastede sit Had paa de to Lande, som Norge skyldte mest Tak i aandelig Henseende: Danmark og Tyskland. Forrest i Kampen stod *Henrik Wergeland*, Præstesønnen fra Eidsvold (f. 1808). Særlig fra Grundlovsdagene, der ved Henrik Wergelands Bestræbelser var blevne til en Nationalfest, fik den demokratiske Aand Lov at udfolde sig. Man rasede mod dansk og tysk Literatur og Skuespil og forlangte Bønderne optagne i Storthinget. Dette lykkedes i Aaret 1830. Samme Aar udkom Wergelands med stor Begeistring skrevne Kæmpedigt: »*Skabelsen, Mennesket og Messias*«. Dets store stilistiske Mangler fremkaldte et hvast Angreb fra Welhavens Side, der ved denne Lejlighed først vaagnede til Bevidsthed om sin Digterbegavelse. Han var født i 1807 og havde fra sin tidligste Tid et betydeligt Talent for Karrikaturtegning, og ønskede ogsaa at blive Maler. Men Faderen fik ham overtalt til at studere Theologi. Som Johan Ludvig Heibergs Stægtning havde han en skarp, kritisk Sands og stor Kærlighed for en aristokratisk Livsførelse, hvad der ganske naturligt bragte ham i Modsætning til den demokratisk sindede Wergeland. I »Norges Dæmring«, en Samling Sonetter, anbefalede Welhaven Tilslutning til de andre Kulturlande. Dette vakte stor Harme hos Patrioterne og indbragte ham Titlen: »*Forræder!*« Alligevel vedbliver han med at udgive stridbare Artikler i Bladene samtidigt med at skrive skønne Digte, til mange af hvilke Halfdan Kierulf har komponeret Musik.

Ved Grundlovsfesten i 1844 paadrog Wergeland sig en stærk Forkølelse, der kastede ham paa et langt Sygeleje. Han arbejdede utrætteligt — Sygdommen tiltrods — til Døden indtraf d. 12. Juli 1845. Hans skønneste Digte stammede fra denne Tid og viser hans inderlige Kærlighed til alt levende — det være sig Mennesker, Dyr eller Blomster. De foragtede Jøder har ham at takke for, at de fik Lov til at bosætte sig i Norge, og utallige er de Venner, han vandt sig i Arbejderstanden.

Welhaven døde først i 1873. Han var efterhaanden ogsaa bleven mere norsk i Tanke og i Sind, hvilket traadte frem i hans Digning. Studenterne foranstaltede et Hyldesttog for ham, hvortil Bjørnstjerne Bjørnson har skrevet et smukt Digt.

Foredraget hørtes med dyb Interesse. Man følte hvor meget det var en Hjertesag for Foredragsholderen, at tale om sit Lands store Digtere, der blev fulgte af den næste Generations nemlig *Ibsen* og *Bjørnson*. Og da Frk. Mørck efter Theen talte om Valgene i Norge, maatte hun afgive lange Forklaringer. Alle var Frøken Mørck taknemmelige for den udmærkede Aften. *Friede Buhl.*

Kvindevalgretsklubben.

I de første 14 Dage af Decbr. vil Hr. Folkethingsmand Tange godhedsfuldt tale i vor Klub om den i Øjeblikket forhaandenværende Situation.

Redigeret af Fru *Johanne Münter*, Bredgade 34.

J. Chr. Nielsens Enke. Kbhvn.